

FOAIE

пептрь

МШТЕ, ШМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 7.

Luni 16. Februarie.

1842.

РЪГЪЧЪНЕА ДЕ ТОЛЕРАНЦІЕ.

(Din cartea de ргъчъне а Императълѣ Іосіѣ П. *)

Фіиндъ вечникъ, некъпринсъ! Тъ ещѣ къ тотъ сферицъ ші драгосте — ал тѣъ соаре лѣмнеазъ крещивълѣ кѣм ші атеистълѣ — плоаіа та родеце агріу рѣтъчѣтълѣ, ка ші пе а дрепкъредінослѣ, ші семінда де орѣ че вѣртѣте е съдѣтъ ші лп ініма пѣрѣпѣлор ші а еретіцілор. Аша дар тѣ фіиндъ вечникъ, тѣ лѣведѣ пе міне: сферицъ ші драгосте; тѣ лѣведѣ, кѣмкъ фелѣрїмеа пѣрерілор пѣ те опреце а фѣ Татъ вѣнефѣкторѣ а тѣтѣлор оаменілор. Ші еѣ фѣптѣра та, съ фѣѣ маѣ пѣдін сферицѣ: съ пѣ лас, ка фѣешкаре дін сѣпѣшїї меѣ съ се лѣкїне цїе дѣпъ овїчеїл съѣ? съ прїгопеск пе ачеїа, карїї кѣцетъ алѣелѣ, пѣ ка міне, ші пе чеї рѣтъчїці съї лѣторк прїп савїе? Нѣ! Фіиндъ атопѣтерпїкъ че къ ата драгосте лѣвѣрѣцїшезї зпїверсѣл! фѣе ачеаста департе де ла

mine! Еѣ воїѣ съ тѣ асемнезѣ Цїе, пе кѣт цї се поате асемѣна о фѣптѣрѣ — воїеск а фѣ сферицѣ ка Тїне! — Де акѣм лѣколо тоатѣ сіла конциїнцїей дін Статѣрїле теле съ фѣе депѣртатѣ. Unde есте врео релїціе, каре пѣ неар лѣвѣда, а їзвї вѣртѣтеа ші а зрѣ пѣкатѣл? Дечї фѣе де кѣтрѣ міне сферицѣ орѣ ші чїне, фѣешкаре цї се лѣкїне Цїе, вечникъ фіиндъ! лѣ форма че і се паре лѣї маї вѣвѣ. Аѣ ѣе кѣвїне ка рѣтъчїрїле мїнцїї съ трагѣ дѣпъ сіне ексїлареа дін соціетате? есте аспрїмеа мїѣлокѣл де а кѣщїга фѣхѣрїле ші де а лѣтѣарче пе чеї рѣтъчїці? Сѣвѣрѣмате съ фѣе де акѣм лѣколо рѣшїна-теле кѣтѣшїї а несферицїї! Лѣн лок де ачеаста дѣлѣа легѣтѣрѣ а толерїнцїей ші а їзвїрїї фѣрѣдїцїї съ лѣмпрезне пе сѣпѣшїїї меї пептрь тотѣвѣзна. Еѣ цїїѣ, кѣмкъ воїѣ авеа а вїрїї тѣлте грезѣтѣдїї шї къ челе маї тѣлте се зрѣеск дѣла ачеїа, карїї пе сіне се пѣтеск слѣдїї аде тале. Нѣ тѣ пѣрѣсї дечї къ а та пѣтере! Лѣпѣрѣше-тѣ кѣ їзвїреа та, фіиндъ вечникъ, пепѣтрѣпсѣ! ка аша еѣ тоате ачесте педечї съ ле трек порочїт шї ка лѣдеа Дѣмнезеїескѣлїї пострѣ Лѣвѣдеторїѣ, кареа нїчї де кѣм пѣ есте алта, дѣкѣт сферицъ шїї їзвїре, съ фѣе прїп міне лѣмплїнїтѣ. Амїп!

*) Рѣгъчъне де толеранцїе, сѣѣ толерїнцѣ, сѣѣ адекѣ маї ромѣнеце рѣгъчъне пептрь-ка съ те фачї сферицѣ шї їзвїторѣ де алдї оаменї, аїѣв ачеїа орѣ че лѣце а крѣдїнцїей вор авеа. — Ачест сѣѣмї докѣмент есе скос дін жѣрналѣ пѣмїт „Correspondentѣл де Хамѣберг“ ла аѣл 1787 №. 49 лп артїколѣл „Австрїа ла 18. Martie.“

ADŪNARE DE ТРАКТАТЪРИЛЕ

че саѣ зрмат дитре прѣ пѣтерніка дѣпѣръѣде а Рѣсїи, шї палта Ноартъ; дѣсѣ ачелѣ нѣмаѣ, каре сѣлѣт не сѣма Принципатърилор Валахїи шї Молдавїи. Дѣченѣте дела пачѣ, че саѣ сѣвѣр- шїт ла Каїнарїк дѣ анѣл 1774 шї пѣлѣ ла чѣ де акѣм дела Акерман 1826, тѣлтѣчїте де

Констандин Радовїч дїн Голещї,

мареле Логоѣлт де Цара де жос ал Принципатѣлї Валахїи. Бѣда, 1826.

Бїеле, че каѣтѣ спре фолосѣл овѣщї, фїе кѣт де мїк, есте кѣ мѣлт маї фолосїторїѣ де овїде; де кѣт чел маї маре нїне, че каѣтѣ нѣмаѣ спре фолосѣл персонал.

Кѣтрѣ Чїтїтор!

Дѣтрѣчасть време, кѣнд прїп челе де акѣм дѣпѣчѣвїрї дѣтре ачесте 2 пѣтерї, нѣѣ довѣндїт Патрїа мѣлте ферїчїрї, шї чѣ маї дїптѣлї, довѣндїрѣ де Дома пѣтѣдѣтѣн, дѣпѣт але кѣрѣїа вѣде тѣсѣрї, шї а тѣтѣлор де овїде фрадї Компатрїудї, аудѣптѣ Наѣїа дѣ скѣртѣ време маре фолос; сокогїнд кѣ нѣ пѣдїп фолос ва адѣче де а шї фїешчїне дїн лѣкѣиторїи ачестѣ Принципат ал Валахїи тоате капетеле де Трактатѣрї, че каѣтѣ спре фолоаселе Патрїи поастре, ам хотѣрѣдт, ка дѣпѣт пѣтерем сѣ адѣк шї еѣ ачест мїк фолос, адѣпѣндѣле шї тѣлтѣчїндѣле дѣ лїмѣва Наѣїоналѣ, сѣ ле фак де овїде кѣпоскѣте.

Дечї дѣр, довѣндїнд ачесте фолоасе, че сѣлѣт прїчїнѣїтоаре де тоате фелѣрїмїле ферїчїрилор, каре сѣ адѣпѣт, дїн негодѣл чел словод, дїн дешептарѣ шї лѣмїнарѣ прїп Шкоале, дїн дешѣртарѣ лѣксѣлї шї а левенїи, дїн дѣвѣрѣдїнарѣ їкономїи шї а вреднїчїи чѣ кѣвїнчоасѣ спре дешкїдерѣ тѣтѣлор продѣктѣрилор пѣтѣлѣтѣлї, шї а фаврїчїлор, шї спре орї че алтѣ вѣпѣт фа-

птѣ, че аѣ лѣмїнат шї аѣ дѣвогѣдїт шї не алте Наѣїї; нѣ вѣ левенїдї ка фїешкаре дѣпѣт а са мессерїе сѣ адѣкѣ вїпеле дѣпѣндѣт дѣ фолосѣл овїдешк, пѣрїндїи стрѣдѣндѣсѣ кѣ лѣкѣрарѣ пѣтѣлѣтѣлї, маїчїле дѣвѣрѣдїшїнд тоатѣ їкономїа кѣсїи, шї фїи тодї де овїде ал тот породѣлї алергѣнд ла Шкоале спре кѣщїгарѣ дѣвѣдѣтѣрилор.

Трактатѣрїле,

че маѣ лѣат сѣвѣрїшїре, ла дѣпѣчѣвїрѣ, че саѣ зрмат дѣтрѣ прѣ пѣтерніка дѣпѣръѣде а тоатѣ Рѣсїа, шї а Налтїи Мордїи тѣрчешї, каре саѣ сѣвѣрїшїт ла тѣтѣра ошїрилор апроаѣе де сѣтѣл Каїнарїк дѣ анѣл 1774. Ізлїе 10. (к. в.?)

Дѣпѣтрадїи, шї Аѣтократорїи ачестор 2 пѣтерї, авѣнд де о потрївѣ поѣтѣ шї аплекаре де а сѣ сѣвѣрїшї рѣвоїѣл, шї де а сѣ дѣної пачѣ; аѣ дат ла чеї маї дела вале нѣмїдї дѣсѣрчїнарѣ, шї дешїна пѣтере, де а фаче дѣвоїалѣ, токтѣлѣ, дѣтешїере, адеверїре, шї дешѣвѣрїшїт їскѣлїтѣрѣ а драгостїи дешпре амѣндоао нѣрѣїле; шї дешпре партѣ прѣ пѣтернїчїи дѣпѣръѣтесїи а тоатѣ Рѣсїа, саѣ орѣндѣїт Комїсѣл Петрѣ Романѣов, Генерал Фелдмаршал, стѣпѣлїтор ошїрилор овїдешї, откѣртѣиторїѣ ал Рѣсїи чеї мїчї, дѣтїащ шезѣторїѣ ла Шкоалѣ, шї Кавалер а Четелор Сѣїнтѣлї Andreї, Сѣїнт. Георгїе, Сѣїнт. Александрѣ Невскї, шї а Сѣїнт. Аннїи; їар дїн партѣ налтїи дѣпѣръѣдїи тѣрчешї саѣ орѣндѣїт, прѣ дѣналтѣл Bezїр Мѣссїн-Zadec-Mехемет Паша. Ачешї 2 маї марї стѣпѣлїторї аї Остїрилор авѣндѣшї дѣпрезнате воїцеле, аѣ дѣтревїндѣт челе маї марї грїжї шї сїргїндѣ трїмїдїндѣсѣ дїн партѣ Bezїрѣлї ла анѣл 1774 Ізлїе 5 ла тѣтѣра ошїрилор а Фелдмаршалѣлї Петрѣ Романѣов кѣ дешїнѣ

пътере: Nisançi-Ресті-Ахмет-Ефенди; ши Ібраїм-Мізіміъ-Реіз-Ефенди, ши кз чел де къръ Фелдмаршал алес овцеск Локкцітор ши кз деплінь пътере, Николае Прінціпъл Реппін, Кавалеръа четелор де ал доїлъ рѣнд де а Сѣнтъ, Георгіе, Сѣнтъ. Александръ Невскі, ши Алехіи сѣнтъ пзтеле де Вѣлтъръа чел алы, ши ал Холцаїн ал Сѣнтъ. Анні; каріи ачещъ дпнаїнтъ Фелдмаршалълзі Комес Романцов саѣ дптокміт, аѣ сѣвѣршіт, ши аѣ дптрїт іскъ-лінд кз печедїле лор вечніка паче дптре дппърѣдїа Рѣсіі, ши Търчѣскъ, прїн челе маї дела вале Капете.

§. Дїн Капъа дїнтѣї не сѣма Валахії есте, кз: тоді ачеїа, че вор фї фѣкът орі че грешалъ, ши сѣ гѣсеск дп зїоа де а-стѣзі дп катерг, ши ла дпкїсорї, ши чеї дѣпрїн цѣра търчѣскъ, тоді сѣ фїе ертаці, ши словозїдї де асѣ дптоарче кз овцѣскъ ертаре, ши фърдекѣтш де пѣдїнъ адѣчере амінте де грешалеле лор, дѣндѣлісѣ ши кїар ачеле трепте че аѣ авѣт, кзт ши тоате аверїле лор, че маї пайнте стѣпѣнѣ, фърде а рѣ фї словод пїчі зпъл алтѣл сѣ факъ ачестор чѣ маї пѣдїнъ печїпсте саѣ педрептате, тѣкар кз орі че фелїз де прїчі-пзїре; чї маї вѣртос фїешкаре дптр'аче-штѣ, сѣ полтѣ трѣї сѣпт паза, ши фокротїрѣ прѣвїлімор, ши а обїчѣзрїлор локълзі, дппрезпъ кз Компатрїоції лзі.

§. Кан. 16. Прѣ пзтерїка дппърѣ-дїе а тоате Рѣсіі, дѣ дп стѣпѣнїрѣ Пор-дїї, Бассаравіа кз ораншл Акерман, Кїмі, Істаїл кз алте Махалале, ши сате, ши кз тоате дппрежъръл лор, кзт ши четатѣ Bender. Ашїждерѣ дѣ ла Стѣпѣнїрѣ Пор-дїї амѣндоао Прїнципатърїле Валахії ши Молдавії, кз тоате четѣдїле, ши сателе,

ши кз тоате копрїнсѣрїле, че дптр'ачесте сѣпт, кз дпдаторїре ши овцѣскъ фѣгѣ-дѣїалъ, де а пѣзі кз амѣрпнтѣл чѣле маї дела вале дптокмірї.

а) Де а пѣзі о вечнїкъ пeadѣчере а-мінте де орі че фашѣ, а верї кърѣїа лѣ-квїтор ал ачестор Прїнципатърї, де орі че трѣптѣ, саѣ старе, пзте, ши пѣм ва фї, фърде деосевїре, лѣсѣнд тоате клеветїрїле, че сѣ вор фї фѣкът дппотрїва ачелора, дп вечнїкъ зїтаре, тѣкар ши де сѣвор фї клеветїт: кз аѣ дптревзїнцат мїжлоаче дппотрївїтоаре кїар спре сѣпърарѣ прїчі-пїлор палтїї Пордїї, ши ка сѣ се пѣзѣскъ ачастъ дптокміре дптокмаї дѣпъ Капъа чел дїнтѣї, сѣї ши дптемеїезе дп трепте-ле ши воерїле, че вор фї авѣт дпнаїнтѣ рѣсвоїлзі.

б) Кз кз пїчі зп мїжлок сѣ пѣ по-прѣскъ тѣртѣрїсїрѣ а лещїї крепїнеці; чї сѣш айѣ деплінь словозенїе; ашїжде-рѣ пїчі сѣ попрѣскъ зїдїрѣ вїсерїчїлор дїн-поѣ, ши префачерѣ челор векі.

в) Сѣ дптоаркѣ ла Мѣпѣстїрї, ши ла тоді чеїмалдї стѣпѣнїї тоате локѣрїле, ши аверїле, не каре дїн векіме ле авѣ сѣпт стѣпѣнїрѣ лор, каре сѣ вор фї лѣат де тѣрчї дппотрїва дрептѣдїї) че сѣпт спре пърдїле Брѣїлії, Benderъ, Хетїлз ши ал-теле, че пѣпъ ши дп зїоа де астѣзі сѣ пзтеск раїа.

д) Сѣ чїнстѣскъ, ши сѣ адѣкъ сте-ренїе къръ кїлросъл вїсерїческ дѣпъ кзт сѣ кзвїне ла зп асемеѣнѣ характер.

е) Сѣ дѣ словозенїе ла фїешкаре фа-мїліе, че ва вої сѣш ласе Патрїа, ши сѣ лѣквїаскъ дп алте цѣрї, де а пзтѣ сѣш іа тоате аверїле лор; ши ка сѣ сѣвѣр-шѣскъ ачеле фамїлії тоате треvзїнцеле

лор, съ се пѣе сорок де зп ап, ка дптрѣ ачасть време, съ поатъ ачеіа аш фаче словоѣ мѣтаре де тоате лѣкрѣрїле; каре сорок тревѣе съ се сокотѣскъ дпн зїоа че саѣ проповедѣт ачасть дппѣчѣре.

f) Съ пѣ чѣе пічі ванї, пічі врезн алт лѣкрѣ, че съ кзвенѣ ла сокотелїле трекзтеї времї, мѣкар дела верї каре пѣм.

g) Съ пѣ чѣе дела ачесте доао Принципатѣрї пічі зп вїр, саѣ вре о алтѣ платѣ пентрѣ тоатѣ времѣ рѣсвоїзлї, чї маї вѣртос пентрѣ мѣлтеле свѣрѣрї, шї пѣгѣбї че аѣ свѣерїт дптрачеле времї, дпкъ 2 апї съ пѣ дѣ пічі зп вїр, сокотїндзсѣ дпчеперѣ апїлор, дзпѣ дптѣрїрѣ ачестїї дптокмїрї.

h) Дзпѣ тречерѣ ачестїї времї де 2 апї, съ айѣ тоатѣ вѣна кздетаре, шї чѣ прїп пѣтїндѣ дѣрнїчїе ла черерѣ вїрѣрїлор шї харачїзлї, каре тревѣе съ се зрѣѣе дп dare де ванї, прїмїндѣї ванїї прїп мїжлокѣл орѣндзїдїлор трїмїшї, че съ вор трїмїте ла фїешкаре сорок де 5 апї. Шї дзпѣ свѣршїрѣ ачестѣї вїр, пічі зп Пашѣ саѣ отѣкрѣтїтор, саѣ врезн алт образ, съ пѣї поатѣ аї маї свѣрѣра, пічі съ маї чѣе алт кїп де вїр саѣ харач, свѣпт врезн алт пѣме, саѣ прїчїнзїре; чї маї вѣртос съ фїе лѣсадї дп одїхрѣ, спре ашї прїмї прївїлегїрїле лор, врїп каре съ вѣкзра шї дп времѣ, кѣнд дппѣрѣдѣ Сѣлтапѣл Мѣапет ал 4-мѣ прѣ дорїтѣл пѣрїпте ал дппѣрѣдїї сале.

i) Ка Домнїї Принципатѣлзї Валахїї шї Молдавїї, съ айѣ вое фїешкаре де а авѣ дп Царїград оаменї орѣндзїдїї пентрѣ прїчїнїле а лецїї крешїнецїї, каре образе, вор авѣ сїргзїндѣ шї пентрѣ прїчїнїле ачестор 2 Принципатѣрї, кѣтрѣ каре Поарта съ ва

арѣта кѣ вѣпѣ кздетаре, ертѣндѣле шї грешелїле, сокотїндзї ка пе піще оаменї, каре аѣ дрептатѣ пѣмѣрїлор, адекѣ: де а рѣмѣпѣ несѣпѣрацї шї пѣвѣпѣтїдїї.

k) Налта Поартѣ съ фѣгѣдзїаще: кѣ дзпѣ дптѣмплѣрїле, че съ вор дптѣмпла ла ачесте 2 Принципатѣрї, съ фїе словоѣ де а ворвї Елчїї Аѣтократорїчещїї Кѣрцї а Рѣсїї пентрѣ фолосѣл ачестор 2 Цїнѣтѣрї, кѣчї съ фѣгѣдзїаще кѣ ва да аскѣлтаре ла асепенѣ черерї, че свѣпт де о потрївѣ кѣ прїетенѣска славѣ, че тревѣе съ айѣ дппѣрѣдїїле дптрѣ еле. — Капетеле ачестїї дппѣчѣрїї свѣпт 28, дпн каре, пентрѣ дрептѣдїїле Валахїї кѣпрїнде пѣмаї чел де 1, шї чел де ал 16-мѣ.

Капетеле де дпвоїрї черѣте ла апѣл 1783 Декемвріе 28.

§. Кап. 1. Амѣндоао дппѣчѣителе пѣрцїї вор пѣзї пентрѣ тоатѣ времѣ, шї кѣ пічі о скїмваре, дптокмїрѣ а драгостїї дела Каїнарцїк, фѣкѣтѣ дп апѣл 1774. Дптокмїрѣ хотарѣлор ла 1775. Дескѣлшїрѣ ла 1779. Шї дпвоїрїле аспра негодѣлзї ла 1783, скодїндзсѣ капѣл де ал доїлѣ дела пачѣ, че саѣ фѣкѣт ла 1774; шї чел де ал доїлѣ, ал треїлѣ, шї ал 4лѣ Кап дпн арѣтата дптокмїре ла 1779; каре капете, де акѣм дппаїпте вор рѣмѣпѣ фѣрде пічі зп темейѣ, ла амѣндоао дппѣрѣдїїле. Дар фїїнд кѣ ла пѣмїтѣл ал 3лѣ Кап. де ла апѣл 1774 съ гѣсѣще дескѣлшїт: кѣ четатѣ Озѣ, шї векѣ еї копрїндере тревѣе, кѣм маї паїпте аѣ фост, съ рѣмѣе свѣпт стѣпѣнїрѣ Порцїї; аша дар ачѣ дескѣлшїре тревѣе съшї айѣ тоатѣ пѣтерѣ шї де акѣм дппаїпте.

§. Кап. 2. Прѣ пѣтернїка Кѣрте а Рѣсїї, дппрезѣпѣнд ла дппѣрѣдїїа еї; мїка

Татаріе, Кримъ, Островъ Таманіъ къ тоате челе де prin прежър вълци, сате, вані, четъци, четъци ши Кътва, че есте афаръ де гърла Кътва, воеце ка тоате ачесте де акъм лпнапте, съ рѣтже лп десъвѣршитъ стѣпжніре а Лпнпърѣциі Рѣсїі, фърде а пѣтѣ чіневаш съ се лппотрївѣскъ ла десїнеш воїнда Рѣсїі, пічі съ маї лптревїндѣзе чіневаш ачеле дрептѣциі, пе каре фърѣ дрептате лѣѣ лѣат Ханїі Татарїлор лп цїпѣтѣ локълї ши четъциі Создакалеси, каре де астѣзі лпнапте треѣе съ се кѣпоаскъ: къ фърде пічі о попрїре есте ал палтїі Порци, кѣм ши четатѣ Озѣ, къ тот цїпѣтѣ еї, ва рѣтжнѣ тот ла Поартѣ; ши пічі о алтѣ пѣтере пѣ ва пѣтѣ съ се лѣзде, къ аре врео дрептате асѣира ачещїі четъциі.

§. Кап. 3. Фїнд къ гърла Кътва, че есте лп Епархїа Кътва, треѣе съ фїе хотар ла ачесте амѣндѣоо стѣпжнірї; пентрѣ ачѣа прѣ пѣтернїка Лпнпърѣциі а Рѣсїі ласъ тоате пѣтѣрїле Тѣтарїлор, ши тот локъл, че есте дїн коаче де ачасть пѣмїтѣ гърлѣ, адекъ: лптрѣ ачасть гърлѣ ши лптрѣ Евзїно Понт. Ачасть лпвоїре съ ва лптрї, атѣт де аѣтократорїчѣска тѣрїре а лпнпърѣтесїі а тоатѣ Рѣсїа; кѣт ши де мареле Сѣлтап, лптрѣндѣсъ къ ачеле овїчѣїте мїжлоаче маї папте дѣ съвѣршїрѣ сорокълї де 4 лѣнї, сокотїнд ачел сорок, дїн зїоа ачестїі лпвоїрї. Ши съвѣршїрѣ еї, съ се факъ аїчі лп Царїград, лптрѣндѣсъ ши де ачелї 2 къ деплїп пѣтере Мїнїстрїї prin печедїле лор. Саѣ дат ла апъл 1785 Декетвріе 28.

Іар дѣпъ 4 апї ла 1787, Август 3. Іаръш саѣ дескїе рѣсвоїѣ лптре ачесте 2 пѣтерї, каре рѣсвоїѣ дѣпъ 5 апї контепн-

дѣсъ, іаръш саѣ лппгѣчїт дѣпъ легѣтѣрїле челе маї дела вале.

(Вор ѣрма)

ЛЪВНТРЪЛ БІСЕРІЧЕІ СФ. МОРМАНТ.

Лптре пѣтерѣоаселе монѣментѣрї а Іерѣсалїмѣлї, каре пі лпсѣтпнеазъ історїа сѣѣнтѣ, ши каре лпдеатпѣ аколо кѣдетѣл крецїїнѣлї спре евлавїе ши смеренїе, есте маї алес бїсерїка сѣѣнтѣлї Мормант, пентрѣкъ еа фїнд локъл лптрѣнїреї евлавїошїлор пелерїнї дїн тоате пѣрциле лѣтеї, аѣ лпѣлдат Іерѣсалїмѣл ла рапгѣл зпелї полїтїї сѣїпте, ши с'аѣ фѣкѣт пентрѣ тѣртѣрїсїторїї крецїїнѣтѣдеї зп обїект де чеа маї адѣккъ лпвїнаре ши сеѣас, къчї пе ачел мїк лок пе каре еа есте зїдїтѣ, саѣ съѣршїт лѣкрѣл чел маї маре, че аѣ възѣт лѣтеа, ши релїгїа поастрѣ аѣ серѣат чел маї стрѣлѣчїт трїзмѣ а дѣтпнезїреї сале prin тоартеа ши лпвїереа D. Іс. Хс. Бїсерїка Сф. Мормант се алкѣтѣеще а пѣте дїн трїї бїсерїчї, каре лпсѣт тѣстреле сѣпт лппрезнате сѣпт зп акоперетѣнт алѣтѣрате фїнд де ла вест спре ост. Ачѣа каре маї алес се пѣтеще а Сф. Мормант есте ла вест, лѣпгѣ ачѣаста се аѣлѣ ачѣа а тѣптелї Калварїї ши лѣпгѣ ачѣаста маї спре рѣсѣрт бїсерїка аѣлѣреї сѣїптеї Крѣчї.

Бїсерїка лпсаш есте зп монѣмент тѣрѣц ши прѣ фрѣмос дїн тїмпѣл византїѣ, ши лптрече пе тоате алтеле де ачест фѣл лп подоаѣе, фрѣтсецѣ, ши тѣестрїе архїтектонїкѣ, пѣп ши пе бїсерїка Сф. Софїеї дїн Константїнополї каре се сокотѣще ка

зи модел а ачелеі архітектврі. — Де ши вісеріка Сф. Мортѡнт нѡ аре акѡм ачеа фортѡ ѡн каре саѡ zidit de Сф. Елена, маі-ка ѡмпѡратѡлѡі Константін чел маре, пен-трѡ-кѡ кредініі краі де Іерѡсалім аѡ тѡрїто ши аѡ ѡфѡрѡмседаато ѡн фелїзрїте кїпѡрї, прїп каре кѡтрѡ форма чеа дїпѡтї византїкѡ саѡ маї адаос ѡмподовїрї дѡпѡ гѡстѡл го-тїк ши арабїк; ѡлсе кѡ тоате ачесте варїе-тѡдї де стїлѡрї ши кѡ крѡпѡтѡрїле че се фѡд пе фадада еї ка піще лѡкрѡрї а тїмпѡ-лѡі ши а вѡрѡвѡрїеї, тоате пѡрѡїле еї ла зп лок фортѡеазѡ зп ѡнтрег прѡ фѡрѡмос. А-семїне ши партеа ачеа дїп лѡзптрѡл аде-вѡратеї вісерїчї а Сф. Мортѡнт, каре аѡ аре ѡн 12 Окт. 1807 кѡ акоперетѡнтѡл еї чел рѡтѡнд саѡ фѡкѡт ла лок ѡн кѡрѡнд дѡпѡ ачеа кѡ келтѡїала Гречїлор ши дѡпѡ плапѡл зпї архїтект грек дїп Константїно-пол нѡмїт Кофеано Калѡа, пѡстрѡндѡсе ѡнтрѡ челе де кѡпїтенїе форма чеа де маї пїпте.

Прїдїреа че ѡфѡдѡшазѡ ачестѡ сѡжїтѡ zidire, есте ѡнтрѡ адевѡр їмпозан-тѡ ши пїмерїтѡ, спре а фаче кѡвенїта їм-пресїе асѡпра кѡдетелор, потрївїт кѡ сѡїп-ценїа обїектѡлї. ѡнтрареа де кѡпїтенїе ѡн вісерїкѡ се афѡ ла партеа деспре а-теазѡ зі. ѡпїптеа ачестїа ла стѡпга се афѡ сѡпт о камарѡ волтїтѡ шесѡ тѡрчї пѡзїторї кѡ варѡе алѡе лѡпцї. Ла ѡнтраре ѡн вісерїкѡ се веде ѡпїпте о таблѡ лѡп-гѡреадѡ де марторѡ алѡѡ, ѡнкѡпѡратѡ кѡ гратїї, пе каре саѡ зпс кѡ пїрѡрї трѡпѡл Домпѡлї Хрїстос де кѡтрѡ Іосїф дїп Арї-матеа ши де Nikodim. Ла дреапта се веде зп кафеа; аїче есте локѡл кѡпѡзїпелор ѡн тѡрїте де 18 палме ѡн квадрат, ла кареле дѡк тот атѡте сѡрї. ѡн фѡнд стаѡ алѡ-

тѡре дозѡ капеле волтїте, ши аїпте: зна-пе локѡл, зпде с'аѡ пїропїт D. Хрїстос пе крѡче, ши алта пе локѡл, зпде саѡ ашезат крѡчеа лѡї ѡнтре чїї дої тѡлхарї, ши зпде пѡрѡре ард 15 канделе. Локѡл крѡчеї До-мпѡлї есте кѡпѡтѡпїт ши акоперїт кѡ табле де ардїпт, пе каре сѡпт сѡпате ѡн лїтѡа гречеасѡ кѡвїптеле Псалтїстѡлї: „аїче аѡ сѡвѡрїпїт Дѡмнезеѡ ши Домпѡл тѡпѡтѡїреа ла мїжлокѡл пѡтѡпѡтѡлї ѡпїпте де сѡте де ані.“

ѡнтре ачест лок ши ѡнтре локѡл крѡ-чеї тѡлхарїлѡї дїп стѡпга, се аратѡ о крѡ-пѡтѡрѡ ѡн стѡпѡѡ, каре се зіче кѡ саѡ дїспїкат ѡн времеа пѡтїмїреї Длѡї Хрїстос. Сѡв параклїсѡл Сф. крѡчї се афѡ ачел а Сф. Апостол Іоан, ѡпїптеа кѡрїа ста о-дїнеарѡ секрїеле де пеатрѡ ачелор ѡпѡтї краї кредініі де Іерѡсалім, Готѡрїд де Бѡї-лон ши Балѡзїн, ѡлсе ачесте саѡ дѡрмат ѡн зрѡѡ де кѡтрѡ Гречї, карїї аѡ астѡпат кѡ їпсос пѡн ши ѡскрїсѡрїле ашезате пе пѡрете. Коворѡнд ѡн жос пе сѡрїле сѡс ѡлсемпате, ши ѡндрептѡндѡне спре дреа-пта, арзїпем ла колона, лѡпгѡ каре саѡ ѡнкоронат ши саѡ батѡкорїт D. Хрїстос; ши маї департе тот ѡн ачеа дїрекцїе пе 21 трепте ла параклїсѡл Сф. Еленеї, мї де аїче пе 11 сѡрїї ѡн жос ла локѡл, зпде саѡ афлат крѡчеа Мѡпѡтѡторїлѡї лѡпгѡ ачеле а челор дої тѡлхарї.

Апроапе де ѡнтрареа ѡн параклїсѡл Сф. Еленеї се маї ѡлсемпѡеазѡ локѡл, зпде осташїї аѡ ѡмпѡрѡдїт хїпеле Домпѡлї. Де аїче спре теазѡ поапте ажѡпѡем ла параклїсѡл лѡї Лонгїн, кареле дѡпѡ че аѡ ѡмпѡс кѡ сѡїца воаста тѡпѡтѡторїлѡї се зіче, кѡ аѡ фѡкѡт тѡлцї ані покѡпѡцѡ ѡн ачест лок, ши де аїче спре аїпс песте

кѣтева трепте ла параклісѣ Гречіѣлор, зпде о вортъ рѣтѣндѣ кѣ диаметръ де 2 палме се дпсетивеазъ ка кентрѣл пѣтѣнтѣлѣ. Мергѣнд де аиче дпайте спре апѣс, апоі тріі зпці кѣ гратіі афѣлтоаре дптре довъ колоане лате, дѣк дп вісеріка сѣжнтѣлѣ Мортѣнт.

Ачеаста фортеазъ зп ділідрѣ аконеріт кѣ о кѣпелѣ, а кѣріа диаметръ есте де 72 паші. Дѣкъ колонаде зпа песте алта се дптінд дп жѣрѣл пѣредіѣлор рѣтѣнзі а вісерічеі. Кѣцола аре ла міжлокѣл чел маі де сѣс о фереастръ таре рѣтѣндѣ, каре ла марцінеа чеа де сѣс а колоанеі де астѣзі, се веде дп партѣ, пріп каре вісеріка капѣтъ а еі лѣміпѣ, дрепт сѣнт дѣнса се дпфѣдошазъ прініторіѣлѣ Сѣ, Мортѣнт. Zidirea кѣ тѣрпішорѣл дпн міжлокѣл вісерічеі аконере о стѣнкѣ дпѣлцатѣ престе політѣра вісерічеі, ші кѣпрінде дп лѣзнтрѣл еі параклісѣл дпцѣрѣлѣ ші а Сѣ, Мортѣнт. Амѣндозъ ачесте ла зп лок аѣ дппрецѣрпме 70 паші ші о дпѣлцпме ка де 50 палме. О зпче дѣче маі дпты дп параклісѣл дпцѣрѣлѣ, че есте дпѣрѣнат кѣ адатаск рошѣ, ші зпде се афѣл театра, де не каре дпцѣрѣл аѣ нестіт міропосіціѣлор дпвіереа Домпѣлѣі. Де аиче треѣнд пріп о зпче мікѣ, ла каре сѣдпзѣрѣ о пердеа де стофѣ де тѣтасѣ кѣртѣзіе, арѣпцем ла ал доіле паракліс. Аиче се афѣл мортѣнтѣл дѣмпнезескѣлѣ пострѣ тѣнтѣторіѣ, ачел мортѣнт, деспре кареле Шатѣвріан пімеріт ворвеце зпкѣнд: „Кѣ ачест мортѣнт дпнтре тоате мортѣнтѣрпме пѣтѣнтѣлѣ, есте сінгѣрѣл, кареле ла жѣдеката де апоі ѣз ва скоате зп морт дпн трѣпсѣл.“

Локѣл, дп міжлокѣл кѣрзіе се дппалцѣ сѣ. мортѣнт сѣнат дп стѣнкѣ, ші

дпѣрѣкат кѣ марторѣ алѣстріе, есте фѣарте стрѣнт, ші аре пѣмаі 8 зрме лѣпціме; ші 7 дппѣлцпме. Саркофагѣл дпсѣш аре о лѣпціме де 6, лѣцпме де 3, ші адѣпціме де 2 палме. Алѣтѣре се афѣл кадѣрѣл зпці Артіст Іспаніѣл, че дпфѣдошазъ дпвіереа Домпѣлѣі Хрістѣс. Локѣл есте апа де стрѣнт, дпкѣт пѣмаі 3 сѣѣ чел тѣлт патѣр персоане пот аиче фѣче рѣгѣчѣні де одѣтъ. Пѣредіі стѣнчеі сѣнт дпѣрѣкаці кѣ марторѣ алѣ. Чпчпзѣчп де канделе де арцінт, каре ард зпѣа ші поаптеа прічпнзеск о дппѣдѣшалѣ, ші тѣкар кѣ сѣс сѣнт фѣкѣте рѣскѣлторі, тотѣшп волта есте негрітъ де фѣт. Ачесте маі сѣс арѣтатѣ локѣрп ші параклісѣрп, че кѣпрінде вісеріка сѣ, мортѣнт, се афѣл дп стѣпѣпیرهа деосевітелѣлор конфесіі крещіпнеці.

Сѣ, мортѣнт есте аѣтм а Католічѣлор; іеі лаѣ доѣндіт а доѣа оарѣ ла 1690 пріп міжлѣчیرهа лѣі Лѣдовіг ал XIV., дѣпѣ че де ла 1674 дп апѣкасерѣ Гречіі. Ачест дпн зрмѣ се афѣл дп стѣпѣпیرهа локѣлѣі рѣстпнпреі; параклісѣл Сѣ, Еленеі есте а Арменіѣлор ші Копціі аѣ о ораторіе мікѣ. Чеа дптѣіа візітъ костісѣще 53 леі де персоанѣ, ші пѣмаі дп зіле де сѣрѣѣторі есте дптрареа словѣдѣ.

(Din I. A.)

С. С. Б.

Каталогѣл кѣрціѣлор де четіт дп бібліотѣка Академіеі Міхаілене дпн Гаші.

(Канет.)

Голескѣ Іордані. Бѣгѣрп де самѣ асѣпра Капоанѣлор граматічѣці. Бѣкѣрѣці 1840. 1 v. in-4°.

- Лѣка К. Діакоповічі. Граматіка. Бѣда 1822.
1 v. in-8°.
- Ноея пі Шапсал. Граматіка французь прелѣкратъ de Т. Кодрескѣ. Іашіі 1841.
1 v. in-8°.
- Сезлеско Георгіе. Граматіка ромѣнеаскѣ. Іашіі 1855. 1 v. in-8°.
- Паэліні В. грам. Ромѣно-латінъ. Іашіі 1840. 2 v. in-8°.
- Асаки А. Г. Поезіі феліэріте. Іашіі 1838.
1 v. in-8°.
- Арістомен-ші Горго. Трад. de В. Дрѣгічі. Іашіі 1840. 2 том. in-8°.
- Архіва Ромѣнеаскѣ, de М. Когьлічеанъ. Іашіі 1840. 1 v. in-8°.
- Віктор Хѣго. Анцело. Трад. de К. Негрѣдці. Бѣкѣреціі 1837. 1 врожъ-in-8°.
- Волтер Хапріада. Трад. de Комс. В. Погор. 1838. 1 v. in-8°.
- Гонзалв de Кордова. Трад. de А. Васіліз. Іашіі 1840. 2 том. in-8°.
- Д. Р. Скріері. Іашіі 1840. 1 врожъ-in-8°.
- Дачія Літераръ. Іашіі 1840. 1 том. in-8°.
- Доічі А. Фавъле. Іашіі 1840. 1 врожъ-in-12°.
- Дізмас А. Антоні. Драмъ љн 5 акте. Трад. de А. Хрісовергі. Бѣкѣреціі 1837. 1 врожъ-in-8°.
- Карадеали К. Скріері. Іашіі 1840. 1 врожъ-in-8°.
- Регнард. Демокріт, comedie љн 5 акте. Трад. de Д. Скавінскі. Іашіі 1840. 1 врожъ-in-12°.
- Рѣт поетъ віблікъ љн 3 Іділе традѣсъ de Мма Ертіона Асаки. 1839. 1 врожъ-in-8°.
- Трейзечі de ані саѣ Віеаца жѣкѣторіѣлзі de кѣрці. Трад. de К. Негрѣдці. Іашіі 1835. 1 врожъ-in-8°.
- Флоріан. Естела пастораль, трад. de К. Страт. Іашіі 1839. 1 врожъ-in-8°.
- Фавіан В. П. Географіе елементаръ éd 2^a. Іашіі 1840. 1 врожъ-in-8°.
- Ровінсон Крѣзое с'аѣ љнтѣмплѣріле челе мінѣпате а зпзі тѣлѣр. Трад. de пе лімба французаскѣ de Сард. В. Дрѣгічі. Іашіі 1835. 2 том. in-8°.
- Кайданов Іван. Історія Імперіеі Росіеі. De А. Г. Асаки. Іашіі 1832. 2 v. in-8°.
- Кантімір D. Прінг. Хронікѣл Романо-Молдо-Валахілор. Іашіі 1836. 2 v. in-8°.
- Маіор Петрѣ, деспре љичепѣкѣл Ромѣнілор љн Dакія 2ª edіціе. Бѣда 1834. љн v. in-4°.
- Сезлескѣ Г. Пах. Хронологія пі Історія зпіверсаль. Іашіі 1837. 2 v. in-8°.

Фѣртішаг de Газете.

Кѣтева Жѣрнале, дінтре каре пѣтм сінгѣр ачестеа: „Spiegel“ дін љгаріа, „Erdélyi Hiradó“ дін Клѣж пі „Siebenbürger Wochenblatt“ се ваіеръ пі маі de кѣрѣнд, кѣткѣ ексеплареле респектївелор жѣрнале еспедзіте кѣ чеа маі таре акѣратецѣ, тотѣш ла зпеле локѣрі пічі de кѣт пѣ ажѣнг регѣлат. Анѣміт „Spiegel“ пе љнкре дінчеазѣ, кѣткѣ кіпѣріле de модѣ алѣтѣрате ла Фоі, пе ла зпеле локѣрі ісе фѣрѣ лѣсѣндѣсе пѣмаі Фоіле. Рекламаціі с'аѣ фѣкѣт љв прічіна ачестеа. Сѣ vedem, доар ачелеаш рекламаціі вор фі фолосітоаре пі пентрѣ четіторіі Фоілор поастрѣ. — — —